

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI

GÜNDEM BİLGİLENDİRME RAPORU

-AKŞAM-
14 Temmuz 2020

İÇİNDEKİLER

GENEL GÖRÜNÜM	3
1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar	3
✓ Türkiye.....	3
✓ Terörle Mücadele	3
✓ Orta Doğu, Suriye ve Güvenli Bölge.....	4
✓ Kafkasya	4
✓ Doğu Akdeniz.....	4
✓ Kovid-19	5
2. Ulusal Makamlardan Resmî Açıklamalar	7
3. Uluslararası Medya Yansımaları.....	22
DEĞERLENDİRME	24
1. Yorum & Analiz.....	24

GENEL GÖRÜNÜM

1. Bölgede ve Dünyada Öne Çıkanlar

✓ Türkiye

- Türkiye’de 14 Temmuz 2020 saat 21.00 itibarıyla Kovid-19 nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı 5.402, iyileşenlerin sayısı 196.720, vaka sayısı ise 214.993 oldu.
- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Fildişi Sahili Büyükelçisi Khadidjata Toure, Polonya Büyükelçisi Jakub Kumoch ve Sierra Leone Büyükelçisi Muhammed Hassan Kai-Samba’yı ayrı ayrı kabul etti. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde gerçekleştirilen kabullerde büyükelçiler güven mektubu sundu.
- Cumhurbaşkanlığı Kabinesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında toplandı.
- İçişleri Bakanlığı koordinesinde Türkiye genelinde gerçekleştirilen "Aranan Şahıslar Operasyonu ve Güven Huzur Uygulaması" kapsamında 1.021’i hükümlü, 2.299’u yakalama emri ile aranan toplam 3.320 kişi yakalandı.
- İstanbul Havalimanı’nda, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü dolayısıyla "15 Temmuz Zafer Fotoğrafları" sergisi açıldı.
- Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, işgal altındaki Doğu Kudüs’te Kovid-19 ile mücadele kapsamında tıbbi malzeme desteğinde bulundu.

✓ Terörle Mücadele

- Terör örgütü PKK’ya karşı Şırnak Cudi Dağı’nda geniş kapsamlı bir operasyon (Yıldırım-1) başlatıldı.
- Irak’ın kuzeyindeki barınma alanlarından kaçan 4 PKK’lı terörist, Silopi’de güvenlik güçlerimize teslim oldu.
- MİT ve Ankara Emniyet Müdürlüğü’nün DEAŞ terör örgütüne yönelik ortak operasyonunda Irak uyruklu 18 şüpheli yakalandı.
- Diyarbakır’da terör örgütü PKK/KCK’ya yönelik operasyonda, aralarında eski DBP’li Nusaybin Belediye Başkanı Ayşe Gökkan ve HDP’li meclis üyelerinin de bulunduğu 23 şüpheli gözaltına alındı.
- Gaziantep’te terör örgütü PKK/KCK’ya yönelik soruşturma kapsamında aralarında HDP İl Başkanı ile 2 muhtar ve 1 avukatın bulunduğu 33 kişi gözaltına alındı.
- İzmir’de FETÖ’ye yönelik soruşturma kapsamında örgüte ait hücre evlerinde yapılan aramalarda haklarında yakalama kararı bulunan 25 kişi gözaltına alındı.

- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, FETÖ/PDY'nin "adalet mahrem yapılanması"na yönelik soruşturma kapsamında 20 kişi hakkında gözaltı kararı verdi.
- Samsun'da FETÖ'nün yeni yapılanmasına yönelik 40 adrese düzenlenen eş zamanlı operasyonda, aralarında 2 yabancı öğrenci ve meslekten ihraç edilen bir askerin de bulunduğu 33 şüpheli gözaltına alındı.

✓ Orta Doğu, Suriye ve Güvenli Bölge

- İdlib'de barış ve güven ortamının sağlanmasına yönelik çabaları sekteye uğratmayı amaçlayan teröristlerce, 21'inci Türkiye-Rusya Federasyonu Birleşik Devriye Faaliyeti esnasında intikal güzergâhında bombalı araç saldırısı düzenlenmiştir. Saldırıda iki araçta kısmi hasar meydana gelmiş, can kaybı yaşanmamıştır.
- Terör örgütü PKK/YPG'nin huzur ve güven ortamını bozmaya dönük terör faaliyetlerini önlemek amacıyla icra edilen operasyonlarda; Fırat Kalkanı bölgesinde 2, Zeytin Dalı bölgesinde 2 PKK/YPG'li terörist gözaltına alındı.
- Hamas Hareketinden yapılan açıklamada, "Al Arabiya, İsrail güvenlik birimlerinin ürettiği yalan ve iftiralara dayanarak Filistin halkının direnişini ve direnişe olan inancını hedef alan yanıltıcı ve çarpıtılmış bir kampanya yürütüyor." denildi.

✓ Kafkasya

- Azerbaycan-Ermenistan sınırında çıkan çatışmalarda, Azerbaycan ordusundan biri tümgeneral olmak üzere 7 asker şehit oldu.
- BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, Azerbaycan-Ermenistan sınırında yaşanan çatışmalardan derin endişe duyduğunu belirterek çatışmalara son verme, gerginliği azaltma ve provokatif söylemlerden kaçınma çağrısı yaptı.
- KKTC Başbakanı Ersin Tatar, "Kıbrıs Türk halkı her zaman haklı mücadelesinde Azerbaycan'ın yanında olmuştur, olmaya da devam edecektir. Ermenistan eninde sonunda bu saldırganlığının bedelini ödeyecektir." dedi.

✓ Doğu Akdeniz

- Libya'nın doğusundaki gayrimeşru silahlı güçlerin lideri Halife Hafter milislerinin başkent Trablus'un güneyine yerleştiği mayınlardan birinin patlaması sonucu 3 çocuk yaralandı.

- Malta Dışişleri ve Avrupa İşleri Bakanı Evarist Bartolo, "Mümkün olduğunca Libyalıların birbirini öldürmemelerini istiyoruz. Kesinlikle Libya'ya silahların gelmesini desteklemiyoruz. Adil olmalıyız. İkiyüzlü olmamız gerekiyor. Aynı zamanda çifte standart olmaması gerekiyor. Eğer Libya'ya 'silah girmemeli' diyorsanız bu hepsini kapsamalı ve sadece denizden gelen değil aynı zamanda hava ve kara yoluyla gelen silahları da kapsamalı." diye konuştu.
- Libya'nın doğusundaki Temsilciler Meclisi, bu sabah Mısır ordusuna, iki ülkeyi de kapsayan tehlike görmesi halinde Mısır ve Libya'nın güvenliğini sağlamak için müdahale çağrısında bulundu.

✓ Kovid-19

- 14 Temmuz 2020 saat 20.00 itibarıyla dünya genelinde Kovid-19 bulaşan kişi sayısı 13 milyon 341 bini aşarken, can kaybı 577 bini, iyileşenlerin sayısı ise 7 milyon 778 bini geçti.
- ABD'de Kovid-19 salgınında ölenlerin sayısı son 24 saatte 476 artarak 138.273'e yükseldi.
- Rusya'da Kovid-19 tespit edilenlerin sayısı 739.947'ye, ölü sayısı 11.614'e ulaştı.
- Kovid-19 salgını nedeniyle son 24 saatte Brezilya'da 733, Meksika'da 485, Hindistan'da 553 kişi yaşamını yitirdi.
- Fransa'da Kovid-19 salgınında hayatını kaybedenlerin sayısı 30.029'a çıktı.
- İsrail'de son 24 saatte 1.681 kişide daha Kovid-19 tespit edilmesiyle, şimdiye kadar görülen en yüksek günlük vaka sayısı kaydedildi.
- İran'da Kovid-19 nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı son 24 saatte 179 artarak 13.211'e yükseldi.
- İngiltere'de Kovid-19 nedeniyle yaşamını yitirenlerin sayısı 44.968'e yükseldi.
  - İngiltere'de Kovid-19 ile mücadele kapsamında 24 Temmuz itibarıyla marketlerde maske takmanın zorunlu hale getirileceği bildirildi.
- İtalya'da Kovid-19 nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı son 24 saatte 17 artarak 34.984'e yükseldi.
- Afrika kıtasında, Kovid-19 salgınında vaka sayısı 614.412'ye yükseldi.

- Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev, Türkiye'nin Kovid-19 mücadelede kardeş Türk devletlerinin yanında, dünyanın her yerinde ihtiyaç sahibi ülkelere yardım sağladığını belirterek, "Son günlerde bu iş birliği yeni bir aşamaya girmiştir." dedi.

2. Ulusal Makamlardan Resmî Açıklamalar

- **Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:**
(Kabine Toplantısı Sonrası Açıklama)
  - Türkiye, Kovid-19 konusunda dünyaya örnek olan başarılı bir mücadele ortaya koymuştur. Sağlık hizmetleri başta olmak üzere her alanda milletimizin tüm ihtiyaçlarını karşılayan bir sistemle süreci yönettik. Ne hastanelerimizde yığılmaya ne temizlik ve gıda ürünleri tedarik zincirinde kırılmaya ne güvenlikte zafiyete ne de herhangi bir konuda mağduriyete meydan verdik.
  - Dünyanın önemli bir bölümünde salgının hasta ve ölü sayısında rekorlar kırdığı bir dönemi biz gayet kontrollü ve sakin bir şekilde geçiriyoruz. Gelişmiş ülkelerin dahi çaresiz kaldıkları kriz konularının sağlam alt yapımız ve dikkatli organizasyonumuz sayesinde kolayca üstesinden geliyoruz. Milletimizden ricamız bu güzel tablonun sürmesi ve daha iyiye gitmesi için dikkati, hassasiyeti, kurallara riayeti elden bırakmamasıdır. Geldiğimiz noktada baş harflerinden ilhamla 'tamam' diye ifade ettiğimiz 'temizlik, maske, mesafe' ilkelerine uymanın ötesinde yapılabilecek bir iş, alınabilecek bir tedbir yoktur. Vaka ve ölüm sayılarının yeniden aşağı yönlü bir eğilime girmiş olması sevindiricidir. Biraz daha gayret ve fedakarlıkla bu sayıları sifıra yaklaştırmalıyız.
  - Türkiye elde ettiği bu küresel başarının karşılığını siyasi ve ekonomik sınıf atlamayla alabilecek bir konumdadır. Bu fırsatı değerlendirip değerlendirememeye kararını 83 milyon hep birlikte vereceğiz. Ekonomide toparlanma ve yeni bir atılım için gereken her türlü adımı atıyoruz. Destek paketlerimizle, teşviklerimizle, özellikle de nakdi yardımlarımızla ülkemizdeki her kesimi yeni döneme hazırlamanın gayreti içindeyiz. Kimi sektörlerde ülkemize karşı uygulanan çifte standart önümüzde aydınlık bir gelecek olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Türkiye'nin yükselişi kimsenin önünde duramayacağı, engelleyemeyeceği, geri döndüremeyeceği bir ivmeye ulaşmıştır. Yeter ki millet olarak kazanımlarımıza sahip çıkalım, hedeflerimize kararlılıkla ilerlemeye devam edelim. İnşallah gerisi kendiliğinden gelecektir. Halen süren timi kısıtlamaları bu çerçevede bir müddet daha ödememiz gereken bedeller olarak görmeliyiz. Salgının seyrine bağlı olarak bunları da en kısa sürede yeniden değerlendireceğiz.
  - Daha birkaç gün önce ülkemizin en yüksek köprüsü olan Botan Çayı üzerine inşa edilen Beğendik Köprüsü'nü ve güzergahındaki yolları hizmete açtık. Terör örgütünün inşa ettirmemek için on yıllardır uğraştığı, iş makinalarını yaktığı, işçileri tehdit ettiği bu eseri milletimize kazandırmış olmaktan memnuniyet duyuyoruz. Önümüzde barajdan yola, sulamadan enerjiye kadar pek çok yatırımı içeren uzunca bir açılış listesi var. Bu açılışları bir

kısmını bizzat yerinde, bir kısmını telekonferansla gerçekleştirerek hizmet siyasetimizin çıtası hep daha yukarı inşaallah çıkartacağız.

- Sanayide, tarımda, ihracatta yaşanan olumlu gelişmelerden memnuniyet duyuyoruz. Ekonomide açıklanan her veri kayıpları telafinin ötesinde bir kıpırdanışı haber veriyor. Turizm sektörümüzün de en kısa sürede beklediği çitayı yakalayacağını inanıyorum.
- Suriye'de, Kuzey Irak'ta ve Libya'da kendimizin ve dostlarımızın güvenliği için ortaya koyduğumuz iradenin salgın döneminde kesintisiz şekilde sürmesini sağladık. Bölgemizde ve dünyada dengelerin değişmesini sağlayacak derecede neticeler aldığımız bu faaliyetlerimizi hedeflerimize ulaşana kadar sürdüreceğiz. Artık bu bölgede Türkiye'nin içinde yer almadığı, muvafakat vermediği veya destek sağlamadığı hiçbir projenin yürüme şansı olmadığını kabul edildiğini umuyoruz. Bölgemizde etkinlik gösteren ülkelerin hepsiyle de diyalog kanallarını açık tutma, iş birliği yollarını genişletme, yapıcı diplomasiyi işletme gayreti içerisindeyiz.
- Türkiye'nin dostluğunu kazanmanın değerini bilenler bu mekanizmaları etkin şekilde kullanıyor. Israrla ülkemize husumet besleyenler ise kaybetmeyi sürdürüyor. Buradan bir kez daha hiçbir ayırım yapmadan herkesi Türkiye'nin hak, hukuk, adalet ve meşruiyet temelinde uzattığı barış ve iş birliği eline karşılık vermeye davet ediyorum. Bedeli mazlumların, mağdurların, gözü yaşlı, gönlü yaşlı insanların ahı ve feryadı olan hiçbir düzenin sahiplerine hayır getirme ihtimali yoktur. Yaşadığımız dünyayı sadece belirli bir kesim değil herkes için daha huzurlu, daha güvenli, daha müreffeh bir yer haline getirene kadar mücadeleye devam edeceğiz.
- Ayasofya'yı yeniden vakfiyesine uygun hale getirirken kültürel miras vasfını da ecdadın yaptığı gibi koruyacağız.
- Avrupa'da Müslüman nüfusa düşen ibadethane sayısı ile ülkemizdeki gayrimüslim nüfusa düşen ibadethane sayısı arasında 4-5 kat fark vardır. Bizde ortalama 460 gayrimüslime 1 ibadethane hizmet verirken Avrupa'da ortalama 2 bin müslümana 1 ibadethane düşmektedir.
- Ayasofya'yı yanlış bir kararla da olsa müzeye biz çevirmiştik, onu yeniden camiye de biz döndürüyoruz. Yerin altında yatan yüzlerce milyon ecdada, üstündeki 83 milyona sorumluluğumuzun gereğini yerine getirmenin huzur ve mutluluğu içindeyiz.
- Dost ve kardeş Azerbaycan'a karşı Ermenistan tarafından yapılan saldırıları şiddetle kınadığımızı belirtmek istiyorum. Yukarı Karabağ'ın işgalinden beri süren gerginliğin Ermenistan'ın pervasız ve sistematik saldırılarıyla çatışmaya dönüşmesinden endişeliyiz.
- Saldırının iki devlet arasındaki sınırlarda, ağır silahlarla yapılması, olayın Azerbaycan'a yönelik bilinçli bir taarruz olduğunu gösteriyor. Türkiye

Azerbaycan'ın hakkına, hukukuna, topraklarına yönelik her türlü saldırının karşısında yer almakta asla tereddüt göstermeyecektir. Kendi toprakları içindeki çok sayıda sorunu çözemeyen bir ülkenin böyle bir saldırganlık içine girmesi, önce kendi halkına saygısızlıktır.

• **Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu:**

(Malta Dışişleri Bakanı Evarist Bartolo ile Görüşme)

- Daha önce de söylediğim gibi, Joseph Borell eğer 'Açılmasaydı daha iyi olurdu.' deseydi, buna saygı duyardım. 'Müze olarak kalsaydı daha iyi olurdu.' deseydi de buna saygı duyardım ama 'kınama' sözcüğünü biz reddediyoruz. İspanya'da da cami olarak inşa edilmiş, daha sonra kiliseye çevrilmiş eserler var. Şimdi bizim de İspanya'ya 'Bunları camiye çevir, sizi kınıyoruz.' mu dememiz lazım. Kaldı ki bu, Türkiye'nin egemenlik haklarını ilgilendiren bir konu.
- Türkiye, Malta'da yatırımlar bakımından ikinci sırada. Bu yatırımları daha da teşvik edeceğiz. Malta, inşaat alanında Türk firmalarına güvendiği için önemli işleri Türk firmalara verdi. Önümüzdeki süreçte buna benzer projeler de var. Bu projelerde de Türk firmaları yine yer alacaktır.
- 1 Ağustos itibarıyla Türk Hava Yolları (THY) Malta uçuşlarına başlayacak. Bu, iki ülkenin turizmi bakımından da önemli ama özellikle THY, Malta vatandaşlarını tüm dünyaya ulaştırıyor. Dolayısıyla onların seyahati bakımından da THY uçuşlarının başlaması önem arz ediyor.
- Libya'nın istikrarı Malta için, hatta İtalya için, Akdeniz'in kuzeyindeki, Avrupa'nın güneyindeki ülkeler için çok önemli. Oradaki her olumsuz gelişmenin Malta'ya yansması da büyük olur. O nedenle başta kaçak göç ve terörizm olmak üzere Malta'nın endişelerini çok iyi anlıyoruz.
- Başta Kıbrıs Türkleri olmak üzere herkesin haklarını garanti altına alacak, hakça paylaşımı sağlayacak çalışmaların içinde olmak istediğimizi anlattım. Bu konuda geçmişte Türkiye dışlandığı için Türkiye tek taraflı adımlar atmak zorunda kalmıştır. Türkiye'yle diyaloga hazır olanlar varsa Kıbrıs Rum Kesimi de Kıbrıs Türk halkıyla bu hakça paylaşımına varsa bu meseleleri çok kolay hallederiz.

• **Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar:**

- Pençe-Kaplan Operasyonu'nda şu ana kadar 62 terörist etkisiz hale getirildi. Komandolarımızın nefesi, hainlerin ensesindedir.
- FETÖ ile mücadele kapsamında bugüne kadar 20.077 terörist içimizden temizlendi, 1.243 kişinin rütbesi geri alındı. TSK'nın şanlı üniformasını hiçbir hainin taşımasına müsaade etmeyeceğiz, bu konuda kararlıyız.

- Saldırgan tutumunu sürdüren Ermenistan'a karşı Azerbaycan Silahlı Kuvvetlerinin yanında durmaya, Azeri kardeşlerimize desteğe devam edeceğiz.
- **Adalet Bakanı Abdülhamit Gül:**
  - Türk yargısı için 15 Temmuz sürecinin diğer bir anlamı da kendi içindeki FETÖ mensubu hainlerden arınarak saygınlığını ve milletin güvenini tekrar kazanmaktır. Adalet, hukuka bağlılık dışında her türlü bağlılığı reddetmeyi gerektirmektedir. Milletin emanet ettiği yargı yetkisini, millete, milletin evlatlarına karşı bir silah, ahlaksızca operasyonların aracı olarak kullananların adalet kapısında mahalli bulunmamaktadır.
  - Hile ve kumpaslarla hukuku çiğneyenlerin, vicdanını terör örgütüne esir edenlerin yargının hiçbir köşesinde yeri yoktur, bundan sonra da olmayacaktır. Türkiye, bu toprakları vatan kılan şehitlerimizin gösterdiği istikamette sonsuza dek vicdanın, insanlığın ve adaletin dünyadaki pusula ülkesi olmaya devam edecektir. Bu düşüncelerle, vatan için canlarını feda eden aziz şehitlerimizi bir kez daha rahmet ve minnetle anıyor, kahraman gazilerimize şükran dolu saygılarımı sunuyorum.
- **Sağlık Bakanı Fahrettin Koca:**
  - TEKRAR 1.000'İN ALTINDAYIZ. 33 gün sonra ilk kez. 11 Haziranda 987 olan yeni vaka sayısı ertesi gün 1.195'e çıkmıştı. Şu an yarımı bilmiyoruz. Şimdi alacağımız tedbirlerin sonucunu ortalama 7 gün sonra göreceğimizi biliyoruz. Bugünü tekrar aramayalım.
- **İletişim Başkanı Fahrettin Altun:**
(Hürriyet Gazetesi Röportajı)
  - 15 Temmuz; milletimizin, lideriyle birlikte, bağımsızlık için, vatan için, onuru ve şerefi için canını ortaya koyarak yazdığı bu toprakların en değerli destanlarından biridir. Hem bugünümüzü hem geleceğimizi şekillendiren en kritik hadiselerdendir. Bağımsızlık deyince akla gelen sembollerden biridir 15 Temmuz. Şaşkınlığı, hüznü ve zaferi bir gecede, millet olarak birbirimize kenetlenerek yaşadığımız zamanın adıdır. "Milletin üstünde bir güç tanımadım ben bugüne kadar" ilkesiyle, milletin iradesinden başka kimseye sırtını dayamayan bir liderin, milletiyle birlikte bağımsızlık destanı yazdığı gündür 15 Temmuz. İsimleri, sonsuza kadar yaşayacak şehitlerimizin bize bıraktıkları bir mirastır. Bununla birlikte 15 Temmuz sadece bir darbe girişimi değil, aynı zamanda bir işgal girişimidir. Milletin iradesinin tecelli ettiği TBMM ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ni bombalayanların, Cumhurbaşkanımıza yönelik suikast girişiminde bulunanların planları

sadece darbe değildi kuşkusuz. İrademizi her yönüyle teslim almak için gelmişlerdi. Zaten milyonlarca insan bunun bilincinde olarak ölüme meydan okudu o gece.

- Çok açık ki gerek Türkiye içinde gerekse de dışarıda çok şey değişti. Küresel güçlerin Türkiye'ye karşı bakış açılarının lehimize değiştiğini hepimiz çok net gözlemleyebiliyoruz. Milletiyle, seçtiği lideriyle Türkiye'nin yekvücut olduğunu gördüler ve bu durum 15 Temmuz sonrasında çok şeyi belirledi. Türkiye'nin daha güçlü adımlar atmasını kolaylaştırdı. Uluslararası alandaki her politikamızın arkasında 80 milyon insanın olduğunu öğrendiler. Dolayısıyla söz konusu güçlerin FETÖ aracılığıyla giriştikleri darbe ve işgal girişimine karşı verdiğimiz mücadele, tüm dünyaya bir mesaj oldu. Bu milletin gerektiğinde yeniden istiklal mücadelesi vermekten, bu uğurda canını ortaya koymaktan çekinmediğini görmeleri hakikaten çok değerlidir. Bundan yaklaşık yüz yıl önce verilen bağımsızlık mücadelesi ruhunun hala dimdik ayakta olması sadece bu darbeyi organize eden güçler için değil, aynı zamanda bölgemizdeki diğer milletler için de bir özgüven vesilesi olmuştur. Özetle, dostlarımızın bize daha çok güvendiği, düşmanlık besleyenlerin ise kaybettiği bir geceydi 15 Temmuz gecesi.
- Sözüm ona ileri demokrasilerdeki medya ve düşünce kuruluşlarının, demokrasi karşısında nasıl konumlandıklarını hepimiz ibretle izlemiştik o günlerde. Şundan emin olun ki, darbe girişiminin başarısız olduğuna üzülenleri tarih tek tek kaydetti. Bu utanç onları yüz yıl sonra da olsa yakalayacaktır. Darbecilerin yanında durdukları günden bugüne söz konusu odakların Türkiye ile ilgili, demokrasi ya da insan hakları ile ilgili herhangi bir konudaki analizlerinin, söylemlerinin ve iddialarının bir hükmü kalmamıştır. Bu kesimler, siyasi ve ahlaki meşruiyetlerini tamamen kaybettiler. Sadece bizim gözümüzde değil, hakikati önemseyen dünya kamuoyunun gözünde de kredileri tükendi. Türkiye'yi anlamak isteyen rasyonel bir akademisyen ya da idealist bir genç; darbecilerin değil, bağımsızlık ve demokrasiye, yani kendi iradesine sahip çıkanların anlattıklarını önemseyecektir. Demokrasi kavramının, milli irade kavramının merkezi olduklarını iddia edenlerin elinden bu söylem üstünlüğünü almış olduk. Bugün, çok açıktır ki bağımsızlık ve milli irade için canını ortaya koyan milletimize ve liderine kimse demokrasi, milli irade dersi veremez.
- Milletimizin siyasal bilinci ve ferasetini hafife almaya kalkanlara, bu millet ülkesine ve liderine sahip çıkmaz diye hesap yapanlara ve bunun üzerinden strateji belirleyenlere çok açık bir mesaj verdik. Elbette bu mesaj sadece o gece için değil, sonrası için de çok net bir mesaj oldu. Yani o gün canını ortaya koyan şehitlerimiz ve yaralanan gazilerimiz, bağımsızlığımızı sadece o gece için değil, bundan sonrası için de sağlamış oldular. Kimse artık bu milleti ne darbeyle ne terörle ne de vesayetçi yapılarla esaret altına alma

girişimlerine cesaret edemeyecek artık. Bu konuda plan yapanların aşmaları gereken gerçek bir 15 Temmuz direniş ruhu olacak her zaman. Masal ya da efsane değil. Geldiler, göreceklerini gördüler ve kaybettiler. Bu gerçeklik her zaman karşılarında olacak.

- FETÖ ile mücadele dinamik bir süreç malumunuz. Devletimizin ilgili kurumları bu konuda çok hassas ve büyük başarılarla imza atıyorlar. Örneğin en küçük bir ipucu üzerinden bile örgütün iletişim taktikleri ortaya konabiliyor ve bunun üzerinden örgüt elemanları deşifre olabiliyor. Sonuç olarak gizli bir yapılanmadan ve otuz yıl kırk yıl boyunca kendini saklamış teröristlerden söz ediyoruz. Bu noktada tabii milletimizin hassasiyeti çok önemli ve görüyoruz ki toplumsal destek gerçekten üst düzeyde. Bununla birlikte FETÖ ile mücadele bugün en temelde uluslararası bir mücadeleye dönüşmüştür. Türkiye, küresel bir aktör halini aldıkça FETÖ ile mücadelemiz dünyanın her yerinde daha güçlü bir şekilde gerçekleşiyor. Hep söyledik. Onlar kaçacak biz kovalayacağız. Ve yakalayacağız. Böyle birçok örnek var. FETÖ'nün birçok sözde yöneticisini yurtdışından kısıpırak aldı geldi devletimiz. Onlara rahat vermeyeceğiz. 15 Temmuz'un, şehitlerimizin, gazilerimizin hesabını soracağız. Bizleri itibar suikastlarıyla, tehditlerle, kumpaslarla yıldıramadılar ve yıldıramayacaklar.
- En başından beri, darbecilerin ve diğer örgüt elemanlarının adalet önünde hesap vermeleri ve en ağır şekilde ceza almaları sağlandı. Bunu sağlayabilecek çok az devlet vardır bugün dünyada. 251 vatandaşımızı şehit eden katiller, Meclis'i, Cumhurbaşkanlığı külliyesini uçaklarla bombalayan hainler, Cumhurbaşkanımıza suikast yapmaya giden teröristler soğukkanlı bir şekilde adalet karşısına çıkarıldı ve en ağır şekilde cezalandırıldı. Çünkü Türkiye bir hukuk devletidir. Elbette uluslararası alanda ya da içeride, farklı davranmamızı bekleyenler hatta dileyenler olmuştur. Ancak bu noktada 15 Temmuz direniş ve şehitlerimiz ile gazilerimizin fedakarlıkları göz ardı edilmedi. O direnişin ahlaki meşruiyetine, haklılığına gölge düşürülmedi. Darbeci katillerin çok önemli kısmı yargılamalar sonucunda büyük cezalar aldılar. Bununla birlikte yurtdışında saklanan teröristler konusunda da çalışmalar her an devam ediyor. Önümüzdeki süreçte de sözde demokratik ülkelerin darbeci teröristleri barındırmalarını sürekli gündemde tutacağız, ülkeye getirilip yargılanmalarını ve hak ettikleri cezaları almalarını sağlayacağız.
- Türkiye artık terör örgütleri parantezini kapatmak zorundadır. Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde, bu örgütleri gerek kendi sınırlarımız içerisinde gerekse de kaynağında kurutmak için çok önemli bir irade ortaya konmuştur. Tabii bu noktada güvenlik birimlerimiz içindeki FETÖ unsurlarının temizlenmesi, terörle gerçekten mücadele edebilmenin zeminini yaratmıştır. Suriye ve Irak'ta çok önemli sınır ötesi harekâtlar gerçekleşmiştir. Bölgenin ortasına bir terör devleti kurmaya çalışanların

planları bu harekâtlar ile bozulabilmiştir. Bu süreçlerde şehitlerimiz oldu. Ancak şu çok açık ki, tarihin kırılma noktalarından birini yaşıyoruz. İstiklal mücadelemizden 15 Temmuz'a kadar devam eden bu bağımsızlık mücadelesinin en önemli safhalarından birini yaşıyoruz. En büyük gücümüz de 15 Temmuz gecesi gösterilen diriliş ruhu ile bu ruhu kendisiyle bütünleştirmiş bir lidere sahip olmamızdır kuşkusuz.

- Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2019 yılı başında yayınlanan bir genelgeyle yurtiçindeki ve yurtdışındaki tüm 15 Temmuz etkinliklerinin koordinasyon ve kolaylaştırıcılık görevi Başkanlığımıza verildi. Geçtiğimiz yıl, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile birlikte ilk defa bu süreci yürüttük. 15 Temmuz ruhunu hakıyla yaşatmak, idrak etmek ve geleceğe de aktarabilmek için birçok çalışma yürütülüyor. Gerçekten de hepsi birbirinden kıymetli bu çalışmaların hayata geçmesi noktasında kurumlar arasında bir eşgüdüm, iletişim ve koordinasyon olması çok önemliydi. Nitekim aylar öncesinden sözünü ettiğim tüm kurumlar ile İletişim Başkanlığı'nın ev sahipliğinde 15 Temmuz koordinasyon kurulu toplantıları yapıp süreci başlattık. "15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Anma 2020 Yılı Etkinlikleri Strateji Belgesi" hazırladık ve tüm kurumlarla paylaştık. Bu belge ile etkinliklerin 15 Temmuz ruhuna uygun bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için tüm kamu kuruluşları, sivil toplum ve üniversiteler arasında iş birliği sağlandı.
- Geçtiğimiz yıl "15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü" kapsamında yurt içinde ve yurt dışında yaklaşık 1.500 olan etkinlik sayısı bu yıl 3.000'e ulaşmış durumda. 2020 yılında yurt içinde bakanlıklar ve kamu kurumları 1.609, üniversiteler 521, sivil toplum kuruluşları 132 adet olmak üzere toplam 2.236 program gerçekleştirecek. Yurtdışında ise 752 faaliyet icra edilecek. Elbette bu kadar çok proje ve etkinlik için bir sitem kurulması gerekti. Bunun için yazılımlar ve teknik çalışmalar yapıldı. Söz konusu etkinliklerin hazırlık, uygulama ve değerlendirme süreçlerinin takibi ve raporlanması için Başkanlığımız bünyesinde "15 Temmuz Proje Takip Sistemi" kuruldu. 15 Temmuz etkinliklerine ilişkin veriler, görseller, videolar, raporlar, makaleler ve diğer materyaller Başkanlığımız bünyesinde toplanarak, toplumsal hafızanın diri tutulmasını sağlayacak büyük bir 15 Temmuz dijital arşivi oluşturuluyor.
- Ayasofya Camii'nin 86 yıl sonra yeniden açılması hayırlı olsun. Tüm dünyaya, İslam âlemine ve ülkemize hayırlar getirsin. Gerçekten de çok tarihi bir anı yaşamak nasip oldu hepimize. Uzun yıllar süren bu hasretlik Cumhurbaşkanımızın iradesi ile son buldu. Nice dualar edildi saf yüreklerden bu hasretin bitmesi üzerine. Nice sözler söylendi, nice dörtlükler yazıldı. Nice âlimler Ayasofya'nın hasretiyle yandı tutuştu, ilmini harladı. Nice insanlar Ayasofya'nın heyecanı ile azmine umut kattı. Sonunda, 481 yıl boyunca camii olarak kullanılan Ayasofya Camii'nin 86

yıllık yalnızlığı son buldu. Ayasofya Camii'nin ibadete açılması 15 Temmuz dirilişimizin devamı niteliğindedir. Ben bu konu etrafında bir tartışma olduğunu düşünmüyorum. Milletimizin kahir ekseriyeti kararı büyük bir sevinçle karşıladı. Siyasi hesaplarının vicdanlarını körelttiği çok küçük bir kesim dışında hemen herkes Sayın Cumhurbaşkanımızın tarihi konuşmasını gözleri dolu izledi.

- Çok açık ki bu karar ülkemiz üzerindeki egemenlik haklarımızın bir parçasıdır. Bununla birlikte Sayın Cumhurbaşkanımız, tarihi konuşmasında konuyu çok açık ve her yönüyle izah etti. Tarihi yönünü anlattı. Uluslararası hukuk ve sözleşmelere nasıl uygun bir karar olduğunun altını çizdi. Hak ve adalet dairesi içerisinde kararın nereye oturduğunu misallerle izah etti. Din ve inanç özgürlüğü bağlamında nasıl bir gereklilik olduğunu anlattı. Milletimizin bu konudaki duygu ve düşüncelerini örnekler vererek aktardı. Elbette Sayın Cumhurbaşkanımızın bu konuşması milletimize ve yazılacak olan tarihe yönelikti. "Türkiye Cumhuriyeti'nin bayrağı neyse, başkenti neyse, ezanı neyse, dili neyse, sınırları neyse, 81 vilayeti neyse, Ayasofya'nın vakfiyesine uygun şekilde camiye dönüştürülmesi hakkı da odur." sözleri her şeyi net bir şekilde ifade ediyordu.
- Bununla birlikte dünyanın tepkisinin siyasi olduğunu artık hepimiz çok iyi biliyoruz. Mülteci botu batıran, ülkeleri yalanlarla işgal eden, terör örgütleriyle iş gören, darbecilere destek ve meşruiyet sağlayan, yüzbinlerce mülteci çocuğu kaybeden, İslam düşmanlığını politika haline getiren kesimlerin, tarihten bu yana her dinin her inancın özgür olarak yaşandığı ülkemize söyleyecek tek bir sözü dahi yoktur. Biz, kendi geçmişimizin bize emanet ettiği tüm insani, ahlaki ve vicdani değerleri her alanda yaşatmaya çalışırken kimseden meşruiyet isteyecek değiliz. Meşru olan biziz, haklı olan biziz, doğru ve ahlaki olan biziz. Bu köklü medeniyetin evlatları olarak da atalarımızın mirasına sahip çıkmak boynumuzun borcudur.
- Ayasofya'nın kapıları dünyadaki herkese açık kalmaya devam edecek. Herkes, tıpkı Sultanahmet Camii veya diğer camileri ziyaret ettiği gibi Ayasofya Camii'ni de ziyaret edebilecek. Altını çizmek isterim ki Ayasofya'nın yeniden cami olarak açılması, dini özgürlükler açısından bir zaferdir. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye, Van'daki Akdamar Kilisesi'ni, Edirne'deki Büyük Sinagog'u ve birçok eski dini mabedi onararak tarihimizin sembolleri arasına katmıştır. Diğer din mensupları için yeni mabetler inşa edilmiştir. Kültürel mirasımızı korumaya ve yüceltmeye devam edeceğiz. Sadece Ayasofya Camii değil, tüm camilerimiz ve kapılarımız herkese zaten açıktır.

İletişim Başkanlığının 15 Temmuz Projeleri

- Kuleli Yerleşkesi Duvarlarında 15 Temmuz

15 Temmuz akşamı, darbe girişiminin önemli noktalarından Kuleli yerleşkesinin duvarlarında video haritalama (video mapping) teknolojisiyle FETÖ'nün ihaneti, milletin ortaya koyduğu mücadele ve şehitlerin kahramanlığı görsel bir sunumla anlatılacak.

○ Milletin Zaferi 200 Drone ile Gökyüzünde

Darbe girişiminin önemli noktalarından biri olan 15 Temmuz Şehitler Köprüsü üzerinde de 15 Temmuz akşamı Türkiye'de ilk kez 200 drone ile "15 Temmuz temalı ışık gösterisi" gerçekleştirilecek.

○ Dijital Gösterim Merkezleri

15 Temmuz'da yaşanan hain darbe girişimini ve bunun karşısında kazanılan demokrasi zaferini etkili bir biçimde anlatacak "15 Temmuz Zaferi Dijital Gösterim Merkezi" Bursa, Çanakkale, Samsun, Konya, Kayseri, Antalya ve Diyarbakır'da şehir meydanlarda 15 Temmuz haftasında vatandaşlarla buluşacak.

○ Fahir Atakoğlu'ndan "15 Temmuz Destanı Senfonisi"

Türkiye'nin önde gelen bestecilerinden Fahir Atakoğlu da 15 Temmuz şehitlerinin anısına ve demokrasi zaferinin onuruna "15 Temmuz Destanı Senfonisi" besteledi. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ile koordineli gerçekleştirilecek konser televizyon kanallarından, 15 Temmuz portalından ve sosyal medya hesaplarından izlenebilecek.

○ "15 Temmuz 15 Panel"

FETÖ yapılanması ve 15 Temmuz darbe girişiminin uluslararası kamuoyuna anlatılacağı "15 Temmuz 15 Panel" başlıklı panel serisi ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, Kazakistan, Çin, Katar, Arnavutluk, Güney Afrika, Bangladeş İspanya, Guatemala ve Etiyopya'da düzenlenecek. Paneller Kovid-19 pandemisi nedeniyle online webinar olarak gerçekleştirilecek.

○ Uluslararası Medyaya 15 Temmuz Kiti

İletişim Başkanlığı, dünyanın önde gelen medya kuruluşlarının genel yayın yönetmeleri ile medya mensuplarına 15 Temmuz ve terör örgütü FETÖ ile ilgili belgesel ve materyallerden oluşan bir kit gönderecek.

○ 15 Temmuz Kareleri Dünya Başkentlerinde

ABD, İngiltere ve seçilecek diğer ülkelerin kalabalık meydanlarında dijital ekranlı araçlarla 15 Temmuz darbe girişimine dair görseller yayınlanacak.

○ Kısa Film ve Senaryo Yarışması

İletişim Başkanlığı tarafından FETÖ'nün 15 Temmuz darbe girişimi ve milletin onurlu direnişini sinema üzerinden anlatacak çalışmaların desteklenmesi ve öne çıkarılması amacıyla 2019 yılında başlatılan 15

Temmuz konulu kısa film ve senaryo yarışmasının ödül töreni de bu yıl içinde gerçekleştirilecek.

○ Uluslararası Anti-Darbe Hekatonu

Geçen yıl ilki gerçekleştirilen Uluslararası Anti-Darbe Hekatonu, bu yıl da devam edecek. Hekoton ile demokratik işleyişe sekte vuran darbelerin sonuçlarının gözler önüne serilmesi ve askeri darbelere dair büyük verinin oluşturulması hedeflenecek.

(Lacivert Dergisi Röportajı)

- Hiç kuşkusuz, 15 Temmuz'un en önemli yanı, ordu içine sızmış FETÖ mensuplarının kalkıştığı darbe teşebbüsünün, Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde kendi iradesine sahip çıkan milletimiz tarafından püskürtülmüş olmasıydı. Bu, Türkiye için olduğu gibi dünya için de emsalsiz bir zaferdir. Darbelerin, Türkiye'nin normal olduğunu düşündürmek için bilinçli olarak kullanıldığına inandığım "Türkiye siyasi tarihi, darbeler tarihidir" tezinin artık yıkıldığının ilanıdır 15 Temmuz.
- 15 Temmuz'da milletin ortaya koyduğu destansı mücadele, Türkiye siyasi tarihi için yeni bir dönüm noktası oldu. 15 Temmuz'daki sivil direniş, karanlık güçlerin Türkiye'ye biçtiği kalıbın millet eliyle yıkılmasıyla özgün bir nitelik kazandı. O gece millet, liderinin çağrısıyla istiklaline, bağımsızlığına ve demokrasisine sahip çıktı, egemenliğin sahibinin bizatihi kendisi olduğunu ilan etti.
- 15 Temmuz'un bir diğer özelliği de milletin darbeci teröristleri suçüstü yakalayıp adaletle teslim etmesidir. Önceki darbelerin faillerinin milletin geleceğini karartmakla kalmayıp aynı zamanda cezasız kaldıkları da düşünüldüğünde bunun ne kadar önemli olduğu ortaya çıkıyor. 15 Temmuz direnişle milletimiz kendi iradesine, demokrasisine, liderine sahip çıkarken aynı zamanda siyaset kurumunun da itibarını korudu.
- Diğer taraftan 15 Temmuz, devletin yönetim sistemindeki değişim ihtiyacının artık çözülmesi gerektiğini ortaya koydu. Dünyada askeri darbelerin ardından yönetim sistemleri darbecilerin, cuntacıların lehine değişirken, 15 Temmuz'daki başarısız darbe teşebbüsünün ardından yönetim sistemi Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle milletin lehine değişti.
- Geçmiş darbelere giden yolda büyük toplumsal olaylar kurgulanmıştı. 15 Temmuz'a giden yolun taşları ise FETÖ'nün 17/25 Aralık yargı darbesi, MİT tırları kumpası, Gezi kalkışması gibi ihanet girişimleriyle döşendi. Sayın Cumhurbaşkanımız ve AK Parti hükümetleri, FETÖ'nün ihanetlerinin başladığı ilk günden itibaren kararlı bir mücadele ortaya koydu. Bu mücadelenin tek destekçisi her zamanki gibi milletimiz oldu.

- 15 Temmuz, sadece Türkiye değil dünya tarihine de milletin sokaklara inerek önlediği bir darbe girişimi olarak geçti. Bu zaferle tüm dünyaya bir demokrasi dersi verdik. Söz konusu vatan, bayrak, devlet olunca tanklara, silahlara korkusuzca göğüs geren cesur bir halk gördü o gece dünya. Milletimizin canı pahasına ortaya koyduğu mücadele darbecilerin bütün hesaplarını alt üst etti.
- 15 Temmuz sadece bir darbe değil bir işgal girişimiydi. Buna geçit vermedik. İnanmış ve kenetlenmiş bir milleti hiçbir gücün yıkamayacağını gösterdik. Çanakkale ve Kurtuluş Savaşı'ndaki ruhtu bu. Bu zafer elbette her türlü işgale, zulme karşı mücadele veren ve verecek halklara ilham ve örnek oldu.
- 15 Temmuz'daki mücadele bir yandan da Türkiye'nin geleceği için umut besleyenler ile iradelerini başka ülkelerin kapısına bağlayanların mücadelesiydi. Bu yönüyle düşünüldüğünde yayın politikasını Türkiye düşmanlığı üzerine inşa eden medyanın da mücadeleyi hakkıyla yansıtmasını zaten beklemiyoruz.
- Konu Türkiye olunca demokrasiden, seçilmiş hükümetten yana değil her zaman vesayet odaklarından, cuntalardan yana oldular. Bunu 15 Temmuz ve sonrasındaki yayınlarında gördük. Hatta o dönemde bile "hükümetin yaptıklarını eleştirecek" birilerini aradıklarına şahitlik ettik.
- FETÖ elebaşının nasıl bir örgütü yönettiğini, ülkede nasıl terörist eylemler gerçekleştirdiğini görmezden gelen Batı medyası, yaptığı çarpıtmaları o kadar ileri götürdü ki 15 Temmuz'da ülkesi için sokağa çıkan vatandaşlarımızı yaftalamaya çalıştı.
- Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde çok hızlı gerçekleşen atılımlar, her alandaki modernleşme ve gelişme, Türkiye düşmanlarının da hareketlenmesine neden oldu.
- Türkiye'de sivil siyaset güçlendikçe, demokrasi değer kazandıkça ve bunun simgesi de Recep Tayyip Erdoğan olunca Türkiye düşmanları telaşlandı. Yıllarca yavaş ve sinsice örgütlendikleri kurumlar, yapılar yerli ve milli unsurlarca yönetilmeye başlanınca sözde tarafsız Batı'nın medyası da yayınlarındaki saldırı dozunu artırdı.
- 15 Temmuz darbe girişimi hiç kuşkusuz Türkiye'yi kuşatma teşebbüsüydü. Küresel güç merkezleri, Türkiye'nin içine kapanık, bölgesinde pasif, ekonomisi IMF'den sorulan, teknolojisi ve savunma sanayisi olmayan, üretmeyen, terörün her türlüyle uğraşarak atılım gerçekleştiremeyen bir ülke olmasını istiyorlar. 2002'den sonra yapılan atılımlar, demokratikleşme çalışmaları, yerli ve milli savunma hamlesi, IMF'ye borcun kapatılması, siyasi ve ekonomik istikrar, bu güç merkezlerini ziyadesiyle rahatsız etti.
- Tüm bu gelişmeleri hayata geçiren seçilmiş iktidarın önünü kesmek için vesayet odakları devreye girdi. FETÖ, PKK, DEAŞ ve DHKP-C terör örgütleri

devreye sokuldu. Gezi olayları, 17/25 Aralık yargı darbesi, MİT tırları kumpası, çukur terörü gibi yollara başvurdular. Ekonomik saldırılar gerçekleştirdiler.

- 15 Temmuz darbe girişimi de FETÖ'nün dış ve küresel güçlerin desteğiyle kalkıştığı bir işgal adımıydı. Türkiye'yi eskisi gibi dizayn edemeyeceklerini anlayanlar, senaryosunu yazdıkları ve içerdeki maşalarınca hayata geçirilen olaylar da ülkemizin atılımlarını durduramayınca bu sefer 40 yıldır sinsice besledikleri, her alanda aktif kullandıkları FETÖ militanlarınca kanlı darbe teşebbüsünde bulundular.
- Daha darbe teşebbüsünün ilk saatlerinde yaptıkları açıklama ve yayınlarla tarafını belli edenler, ilerleyen günlerde de darbecileri mağdur gösterme çabasına girişti. Bunlar da FETÖ'nün kimlerin güdümünde olduğunu açıkça gösterdi.
- FETÖ'ye destek veren ülkeler bu örgütü sadece Türkiye'de değil, Ortadoğu, Asya ve Afrika ülkelerinde de etkin olarak kullandı. Bunun farkına varan Türkiye, daha ilk günden itibaren FETÖ'nün etkili olduğu ülkeleri uyardı ve uyarmaya devam ediyor.
- Bir örgütün salt iç dinamiklerle bir ülkede darbeye teşebbüs etmesi elbette çok zordur. 15 Temmuz'da, Türkiye'deki meşru hükümete desteğini açıklamak yerine, sabahı bekleyip kimin kazanacağına bakarak hareket tarzı belirleyenleri, günler geçmesine rağmen darbe teşebbüsünü kınamayanları çok iyi biliyoruz.
- 15 Temmuz'un ardından, FETÖ'nün Türkiye'de bürokrasi ve askeriye başta olmak üzere tüm alanları nasıl kirlettiği daha net görüldü. FETÖ'nün paralel devlet yapılanmasıyla nasıl bir ağ kurduğu, meşru devlet organizasyonunu nasıl baypas etmeye çalıştığı ortaya çıktı. Bu süreçte FETÖ'nün bürokrasi, medya ve STK'lardaki yapılanmalarıyla ülkenin gerçek meselelerinin çözümünü engellediği, terörle mücadeleyi sekteye uğrattığı, yapay gündemlerle ülkenin enerjisini boşa sarf ettirdiği görüldü.
- 15 Temmuz'dan sonra hız kazanan FETÖ temizliğiyle Türkiye temel meselelerine odaklandı. Siyasetten ekonomiye, dış politikadan terörle mücadeleye kadar birçok atılım hamleleri ardı ardına geldi.
- Sadece FETÖ değil, diğer tüm vesayet odakları yıllarca yapay bir korku propagandası üreterek Türkiye'nin kalkınmasını engelledi. FETÖ ile etkin yürütülen mücadeleyle birlikte tüm vesayet unsurları etki alanlarını kaybetti. Siyaset sahnesini kirleten FETÖ ve vesayet odaklarının püskürtülmesiyle oluşan bu zeminde, Türkiye ortak paydasında buluşan yerli ve milli unsurların ülkenin ve toplumun gerçek meseleleriyle hemhal olduğuna, bunlara çözümler üretmenin nasıl bir güç ve sinerji meydana

getirdiğine şahit olduk. Sayın Cumhurbaşkanımızın vizyoner bakışıyla, Türkiye'nin önünde yeniden yapılanma için pozitif bir zemin mevcut oldu.

- Geçen 4 yıllık sürede çok önemli kazanımlar sağlandı. Millet iradesiyle devletin yeniden yapılandırılması talebi başarılı. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, bu dönemin en önemli değişimlerinden birisi oldu. Türkiye Cumhuriyeti devleti yeni hükümet sistemiyle çok daha güçlü ve milletin iradesinin tek güç olarak konumlandığı bir devlet oldu.
- Güçlü siyasi irade, terörü kaynağında bitirme kararlılığıyla terörle mücadelede FETÖ'ye, PKK'ya, DEAŞ'a karşı etkin mücadele yürütme stratejisi belirledi ve çok önemli başarılar elde edildi.
- FETÖ ile mücadeleyi başından beri yürüten ve takip eden Sayın Cumhurbaşkanımızdır. Ancak ne yazık ki Cumhurbaşkanımıza yönelik hasmane tutumları nedeniyle FETÖ tehdidini görmezden gelenleri, bu terör örgütü ile mücadelenin önüne kendini siper edenleri gördük.
- Bu sinsi örgüt 40 yıldır başta siyaset, kamu yönetimi, adliye, askeriye, emniyet olmak üzere devletin birçok kurum ve kuruluşu ile medya ve STK'larda örgütlenmişti. Bu kadar uzun süre devlet organizasyonunun kılcal damarlarına kadar sirayet etmiş bir mikrobun boyutları elbette büyüktü. Ancak yürütülen etkin mücadeleyle FETÖ'nün sinsi ve kanlı planı boşa çıkarıldı, çıkarılmaya devam ediliyor.
- Her terör örgütüyle olduğu gibi FETÖ ile de mücadele kararlılıkla devam ediyor. Son FETÖ militanı da hak ettiği cezaya çarptırılıncaya kadar mücadelemiz sürecek. Bu hain terör örgütü mensuplarının başka örgütlerle de girift ilişkileri var. Bu zamana kadar ortaya çıkarılan verilerle örgütün kaçta kaçının deşifre edildiğini tespit etmek de mümkün değil. Çünkü hala gizli kalmış hücrelerine ulaşılabilir. Bunlar yeni operasyonlarla gün yüzüne çıkarılıyor.
- 15 Temmuz darbe girişiminde suç üstü yakalanan FETÖ'cülerin ihanetlerini ve cinayetlerini gizlemek için söyledikleri bir merkezden üretilen yalanlar da bu teröristlerin ne kadar organize olduklarını gösteriyor. Ne yazık ki cezaevlerinde bile bu şekilde organize olan bir örgütün 40 yıllık yapılanmasının çapını hafife almak mücadeleyi sekteye uğratar.
- FETÖ ile mücadelenin bir diğer önemli boyutunu da elbette bu örgütün yurt dışı yapılanması oluşturuyor. Bu noktada diplomatik ve hukuki yollarla gerekli adımlar atılmaya devam ediyor.
- Salt "Erdoğan karşıtlığı" ile hareket eden, Türkiye'nin geleceği için vizyon geliştiremeyen, bugüne kadar millete faydası olmadığı gibi bundan sonra da olmayacağı belli olan kesimler, FETÖ ile mücadelemizi çarpıtma ve dezenformasyonlarla sulandırmaya çalışıyorlar.

- Bu sinsi örgütün adliyelerde, emniyette, bürokrasi ve diplomaside nasıl örgütlendiğini 15 Temmuz'dan sonra daha net gördük. Bu alanlardan birinde bir boşluğa yer vermek, mücadelenin tümüne zarar vereceği gibi, bu örgütün militanlarının tekrar mevzi almalarına neden olacaktır.
- Unutulmamalı ki FETÖ ile mücadele, Türkiye'nin bir güvenlik meselesidir. Haksız ve çarpıtılmış yorumlar, bizi FETÖ ile mücadele kararlılığından asla vazgeçiremez.
- Batı'da bazı sokak olaylarına müdahalede OHAL ilan edilirken, Türkiye'de kanlı darbe teşebbüsü sonrasında bir terör örgütüyle mücadele sürecinde OHAL ilan edilmiş olmasını eleştirmek akla ziyan bir tutumdur.
- Basın özgürlüğü de FETÖ'nün en çok istismar ettiği kavramlardan biriydi. Hala benzer şekilde içeride ve dışarıda kara propaganda yapıyorlar. Bunların hiçbirisine prim vermeden mücadeleye devam edeceğiz.
- Sayın Cumhurbaşkanımızın açık ve net şekilde ifade ettiği gibi, artık bu ülkede darbeler devri kapanmıştır. Milletimiz darbe heveslilerine cevabının ne olacağını 15 Temmuz'da göstermiştir. Devletimiz bu tehdide karşı da her türlü tedbiri aldı ve almaya devam ediyor. Darbenin, saldırının hiçbir türüne fırsat vermeyeceğiz. Yolumuz uzun. Demokrasimizi sağlamlaştırarak, ekonomimizi güçlendirerek hedeflerimize yürüyeceğiz.
- FETÖ ve arkasındaki güçlerin 15 Temmuz darbe teşebbüsünde ana hedefleri, "Erdoğansız bir Türkiye" özlemiydi. Sayın Cumhurbaşkanımızın olmadığı bir Türkiye, ülkemizin düşmanlarının tam da istediği bir Türkiye olacaktır. Çünkü kolay hükmedilen, vesayet odaklarının balans ayarı verdiği, medyanın milletin iradesine yön çizebildiği, hedefleri olmayan bir Türkiye istiyorlardı.
- Bu millet 15 Temmuz'da bir lider etrafında kenetlenme hissini tam anlamıyla yaşadı. Milletimiz 15 Temmuz'da, devlete sahip çıkmanın Erdoğan'a sahip çıkmak, Sayın Cumhurbaşkanımızın yanında durmanın da devlete sahip çıkmak olduğunu net bir şekilde ifade etti.
- 15 Temmuz'daki direniş ruhu çok ötelere gelen bir ruhtu. Bu direniş milletimizin mayasında var ve bunu ortaya çıkaran da yine Sayın Cumhurbaşkanımızın çağrısı oldu. Bu ruh 1071'de Anadolu'ya girerken, 1453'te İstanbul'un surlarını döverken, 1915'te Çanakkale'de topun ağzına mermiyi sürerken, 1920'de dualarla TBMM'yi açarken var olan ruhla aynıydı. Şimdi bu ruhu, bu hissi kaybetmeden 2023, 2053 ve 2071 hedeflerimize ilerliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız da bu yolda gençlere olan inancını her konuşmasında yineliyor.
- Diğer taraftan milletle aynı hisleri paylaşmayanların, onun ruhuna seslenmeyenlerin 15 Temmuz'daki direnişi hala anlamadıklarını şahitlik edebiliyoruz. Bize düşen görev de vatan için can verenlerin aziz hatırasını,

gayri milli unsurlara, Türkiye düşmanlarına karşı müdafaa etmektir. Milletın kıyamını, direnişini unutturmayacak, 15 Temmuz ruhunu her daim yaşatacağız. Bu direnişini hafife alanları, alay edenleri, mücadelemize zarar verenleri ve işbirlikçilerini milletimiz de tarih de affetmeyecek.

- 15 Temmuz'un üzerinden geçen 4 yılda ne yazık ki o destansı direnişine leke sürmek için çaba sarf eden kesimler oldu. 15 Temmuz'da o şanlı direnişini gösteren millet, daha sonra da bu duruşuna hanel getirmemek için büyük bir mücadele verdi. Şükür ki kazanan her daim 15 Temmuz ruhu oldu. Mücadelemizi, direnişimizi de her zaman ve zeminde anlatmak en başta şehitlerimize karşı borcumuzdur.
- Sayın Cumhurbaşkanımızın 15 Temmuz gecesi söylediği "Milletin gücünün üstünde bir güç tanımadım" sözü, bize milletın iradesinin aşamayacağı hiçbir engelin olmayacağını idrakini net olarak göstermiştir. 15 Temmuz'daki direniş, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizin ve milletimizin kazandığı bir zaferi anlatıyor bize. Millî iradeyi esas alarak yürüttüğümüz bu mücadele sayesinde geleceğe daha güvenle ve umutla bakabiliyoruz.
- Bu yolda en büyük gücümüz birlik ve beraberliğimizdir. 15 Temmuz günü can veren şehitlerimizin aziz hatırasını yaşatmaya, gazilerimizin kahramanlığını, milletimizin dik duruşunu anlatmaya devam edeceğiz.

3. Uluslararası Medya Yansımaları

FRANSA

AFP: Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı, salı günü, yeniden camiye dönüştürülen eski bazilika Ayasofya'nın Müslüman ibadet vakitleri dışında ziyaretçilere açık kalacağı ve bu sırada Hristiyan ikonalarının gizlenmesi gerektiğini açıkladı. Diyanet İşleri Başkanlığından salı günü yayımlanan bir bildirimde, eski Bizans bazilikasında Hristiyan temsillerinin "namaz kılınmasına engel teşkil etmediği" belirtildi. Diyanet, "(Hristiyan) ikonalar, perdeler ve başka uygun yöntemlerle gizlenmelidir." şeklinde sürdürdü. Türk basını, Müslümanların günlük beş vakit ibadetleri sırasında ikonaları karartmak için aydınlatma tekniklerinin olası kullanımından söz etti. Diyanet, "Ayasofya'nın ibadet vakitleri dışında ziyaretçilere açık tutulmasında dini açıdan herhangi bir engel bulunmamaktadır." ifadelerini kullandı.

ALMANYA

DPA: Hannover kentinde Türk iş insanları camileri kundaklama tehdidi içeren mektuplar aldı. Hannover Savcılığının bir sözcüsü salı günü yapmış olduğu açıklamada polisin halkı kışkırtma ve tehdit şüphesi ile soruşturma başlattığını belirtti. Habere göre mektuplarda iş insanlarına hakaret ediliyor ve Bremen Steintorviertel'de "güç bir savaş" olacağı bildiriliyor. Mektup "Almanlar" imzasını taşıyor.

DPA: Eski Sovyet Cumhuriyetlerinden Güney Kafkasya'daki Ermenistan ile Azerbaycan arasında sınırdaki devam eden çatışmalarda, her iki taraftan da yine birkaç kişi öldü. Ermenistan Savunma Bakanlığı salı günü kendi saflarından iki subayın öldüğünü açıkladı. Azerbaycan Savunma Bakanlığı da Azerbaycan tarafında iki üst düzey subayın öldüğünü bildirdi. Bir bakanlık sözcüsü, ülkenin kuzeybatısındaki Towus bölgesinde ağır çatışmalar yaşandığından bahsetti. Rusya, güneydeki Dağlık Karabağ bölgesi ihtilafından dolayı aralarında derin bir düşmanlık bulunan iki ülke arasında olayların tırmanması yüzünden endişe duyduğunu açıkladı. Interfax Haber Ajansına göre Kremlin Sözcüsü Dmitri Peskov, Moskova'nın her iki tarafa da itidal ve ateşkese uyma çağrısında bulundu. Rusya aynı zamanda ara buluculuk yapmayı teklif etti. Bakü'den alınan bilgilere göre pazar günü itibarıyla sadece Azerbaycan tarafında 11 kişi öldü. Böylece iki ülke arasında yıllardır yaşanan en ciddi çatışmalar meydana gelmiş oldu. Ölenlerin ve yaralananların sayısı net değil.

Dağlık Karabağ bölgesi uluslararası hukuk çerçevesinde Azerbaycan'a ait ancak Karabağ Ermenileri tarafından iskan ediliyor. Yeni savaşlar bu çatışma bölgesinin çok kuzeyinde cereyan ediyor. Her iki taraf da çatışmaların alevlenmesi konusunda birbirini suçluyor. Azerbaycan Savunma Bakanlığı Ermenistan'ı daha fazla toprak ele geçirmek amacıyla yeni saldırılar düzenlemekle suçladı. Erivan'daki bir DPA muhabiri sınırdaki yıllardır ilk kez topların da kullanıldığını söyledi.

İNGİLTERE

Reuters: Rusya Savunma Bakanlığı, salı sabahı İdlid'de bir Rus-Türk ortak devriyesinin geçişi sırasında Suriyeli militanlar tarafından yol kenarına yerleştirilen bombanın patlatılması sonucu üç Rus askerinin ve bazı Türk askerlerinin

yaralandığını bildirdi. Bakanlık, İdlib vilayetinin Ariha kenti yakınındaki patlamanın bir Rus ve bir Türk zırhlı personel aracını tahrip etmesinin ardından devriyenin iptal edildiğini kaydetti. Açıklamada, teçhizatın bölgeden çekildiği ve askerlerin, bazılarının tedavi gördüğü Hmeymim Hava Üssü'ne hareket ettirildiği belirtildi. İki Türk kaynak, saldırıda Türk kuvvetlerinden kayıp olmadığını söyledi.

RUSYA

Ria Novosti: Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Ayasofya Katedrali'nin statüsünün değiştirilmesiyle ilgili AB tarafından dile getirilen eleştiriyi İspanya'da kiliseye dönüştürülen camileri hatırlatarak reddetti. Ankara'da gazetecilere konuşan Çavuşoğlu, "AB'nin eleştirisini reddediyoruz. Bu, bizim egemenliğimizle ilgili bir konudur. Atalarımız Ayasofya'yı nasıl korumuşsa biz de korumaya devam edeceğiz. Orada namaz kılınacak ancak yapı ziyaretçilerin de erişimine açık olacak. İspanya'da kiliseye dönüştürülen camiler var. Bu durumda biz ne yapalım? Kınayalım ve o kiliselerin tekrar camiye dönüştürülmesini mi isteyelim?" diye konuştu.

DEĞERLENDİRME

1. Yorum & Analiz

Türk devlet iradesi, birçok farklı medeniyete ev sahipliği yapan Anadolu coğrafyası üzerinde binlerce yıldır bulunan birçok farklı eseri koruyarak günümüze kadar ulaşmalarını sağlamıştır. Bu eserlerden bir tanesi de Ayasofya'dır. Ayasofya bugün hâlâ ayakta ve binlerce yıllık kültürel birikimi günümüze aktarıldıysa bu tamamen Mimar Sinan'ın gerçekleştirmiş olduğu güçlendirme çalışmaları ve daha sonraki yıllarda yapılan restorasyon çalışmaları sayesinde.

Bizans döneminde atıl vaziyette bulunan Ayasofya, Türklerin hâkimiyeti altına girdikten sonra hem cami hem müze olduğu dönemlerde birçok badire atlatmasına rağmen Türk devletinin iradesiyle özenle korunmuş ve günümüze kadar gelmiştir. Bu noktada, Ayasofya'nın korunması ve yapıya herhangi bir zarar getirilmemesi hususu her zaman en başta gelen konulardan olmuştur.

Bu itibarla, UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde bulunan Ayasofya'nın binlerce yıllık geçmişinin korunması ve yüzlerce yıl daha ayakta kalması noktasında ulusal ve uluslararası kamuoyu nezdinde herhangi bir tereddüt yahut soru işaretinin bulunması yersiz olacaktır.

